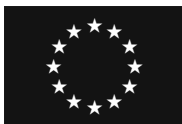

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Utskottet för internationell handel

PRELIMINÄR VERSION
2005/2247(INI)

24.1.2006

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om resultaten av WTO:s ministerkonferens i Hongkong
(2005/2247(INI))

Utskottet för internationell handel

Föredragande: Georgios Papastamkos

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	8

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om resultaten av WTO:s ministerkonferens i Hongkong (2005/2247(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av den deklaration från WTO:s sjätte ministerkonferens som antogs den 18 december 2005¹,
- med beaktande av slutdeklarationerna från WTO:s parlamentariska konferens den 12-15 december 2005 och 25-26 november 2004,
- med beaktande av sin resolution av den 1 december 2005 om förberedelserna inför WTO:s sjätte ministerkonferens i Hongkong²,
- med beaktande av rådets slutsatser om utvecklingsagendan från Doha efter rådet för yttre förbindelsers extra sammanträde i Luxemburg den 18 oktober 2005 (13378/05),
- med beaktande av sin resolution av den 12 maj 2005 om bedömningen av Doharundan efter beslutet i WTO:s allmänna råd den 1 augusti 2004³,
- med beaktande av beslutet i WTO:s allmänna råd den 1 augusti 2004⁴,
- med beaktande av deklarationen från WTO:s ministerkonferens i Doha den 14 november 2001⁵,
- med beaktande av sina tidigare resolutioner av den 15 december 1999 om WTO:s tredje ministerkonferens i Seattle⁶, av den 13 december 2001 om WTO:s möte i Qatar⁷ och av den 25 september 2003 om WTO:s femte ministerkonferens i Cancún⁸,
- med beaktande av Sutherland-rapporten om WTO:s framtid – ”The Future of WTO: Addressing institutional challenges in the new Millennium”⁹,
- med beaktande av sin resolution av den 9 mars 2005 om förslaget till rådets förordning om tillämpning av en ordning med allmänna tullförmåner¹⁰,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av rapporten till utskottet för internationell handel och yttrandena från utskottet för regional utveckling, jordbruk och landsbygdsutveckling, utskottet för industri, forskning och energi samt utskottet för ekonomi och valutafrågor (A6-.../2006),

¹ Dokumentnummer 05-6248, dokumentbeteckning WT/MIN(05)/DEC)

² Antagna texter, 1.12.2005, P6_TA(2005)0461.

³ Antagna texter, 12.5.2005, P6_TA(2005)0182.

⁴ Dokumentnummer 04-3297, dokumentbeteckning WT/L/579)

⁵ Dokumentnummer 01-5859, dokumentbeteckning WT/MIN(01)/DEC/1)

⁶ EGT C 296, 18.10.2000, s. 121.

⁷ EGT C 177 E, 25.7.2002, s. 290.

⁸ EUT C 77 E, 26.3.2004, s. 393.

⁹ Rapport från rådgivande rådet till generaldirektör Supachai Panitchpakdi, WTO, december 2004.

¹⁰ Antagna texter, 9.3.2005, P6_TA-PROV(2005)0066.

- A. Det multilaterala handelssystemet i form WTO bidrar till ökad säkerhet, öppenhet och stabilitet i internationell handel och bättre hantering av globaliseringen genom multilaterala bestämmelser och sanktioner och rättslig lösning av tvister.
- B. Ett framgångsrikt slutförande av Doharundan med ytterligare verklig liberalisering av handeln och starkare multilaterala bestämmelser kan vara en viktig faktor för att stimulera världsomfattande ekonomisk tillväxt, utveckling och sysselsättning och på ett effektivt sätt bidra till att integrera utvecklingsländerna i världsekonomin.
- C. EU har spelat en ledande roll i förhandlingarna under Doharundans inledning och har lagt fram realistiska och omfattande förslag på alla förhandlingsområden, inklusive jordbruksområdet, samtidigt som andra industriländer och avancerade utvecklingsländer inte har visat samma flexibilitet och engagemang.
- D. Ansträngningarna för att klara tidsfristen 2006 för att slutföra Doharundan bör inte hindra målet om ett ambitiöst och balanserat resultat.
- E. Doharundan måste åstadkomma utvecklingsfrämjande resultat på alla förhandlingsområden, i synnerhet för de minst utvecklade ländernas skull.
- F. Ett slutdatum för ett avskaffande av exportsubventioner för jordbruksprodukter har beslutats. Liknande framsteg har inte åstadkommits på områden som rör nationella stöd och marknadstillträde.
- G. Förhandlingarna om industrivaror (Nama) innebär potentiellt stora handelsvinster för EU, men även för utvecklingsländerna eftersom en stor del av deras handel avser industrivaror och de drabbas av höga tullavgifter i sin handel med övriga utvecklingsländer.
- H. På tjänsteområdet har den nuvarande förhandlingstaktiken inte gett några tillfredsställande resultat. EU:s mål är att åstadkomma verkligt ökad liberalisering samtidigt som WTO-medlemmarna kan behålla sina nationella politiska mål och sin rätt att reglera offentliga tjänster.
- I. En förbättring av WTO:s bestämmelser om underlättande av handel, anti-dumpningsåtgärder och andra frågor rörande regelverket vore bra för alla WTO-medlemmar genom att man skulle förbättra den rättsliga säkerheten, sänka kostnaderna för handelstransaktioner och förebygga felaktig bruk och protektionistisk användning.
- J. Globaliseringsprocessen och den roll som WTO spelar missförstås ofta och beskrivs på ett felaktigt sätt och därför behövs ökat ansvar och öppenhet från WTO:s sida.
 - 1. Europaparlamentet upprepar att det står bakom den multilaterala strategin för handelspolitiken och stöder WTO som det viktigaste forumet för att hantera globaliseringen. Parlamentet påpekar att ett misslyckande för de multilaterala förhandlingarna och ett skifte mot bilaterala och eller regionala överenskommelser skulle leda till en ojämlig liberaliseringsprocess och ojämn utveckling och vara skadligt för i synnerhet utvecklingsländerna.

2. Europaparlamentet beklagar de långsamma framstegen i förhandlingarna hittills och den låga ambitionsnivån för resultaten från ministerkonferensen i Hongkong. Parlamentet uttrycker dock sin tillfredsställelse över att deklARATIONEN från ministermötet åtminstone banar väg för ytterligare förhandlingar på nyckelområden.
3. Europaparlamentet menar att alla huvudområden som är föremål för förhandlingar bör behandlas parallellt, i linje med uppfattningen om att det är ett gemensamt åtagande med en liknande hög ambitionsnivå.
4. Europaparlamentet upprepar att den flerfunktionella prägel som EU:s jordbrukspolitik har måste respekteras.
5. Europaparlamentet påminner om att EU efter reformeringen av den gemensamma jordbrukspolitikens 2003 kraftigt har minskat sitt handelssnedvridande inhemska stöd.
6. Europaparlamentet framhåller EU:s viktiga erbjudande om att avskaffa sitt exportbidragssystem till 2013 och anser att det krävs motsvarande åtgärd från andra WTO-medlemmar när det gäller områdena exportkrediter, statliga handelsbolag och livsmedelsstöd.
7. I frågan om marknadstillträde anser Europaparlamentet att en viss grad av flexibilitet behövs både när det gäller en minskning av tullavgifterna och utpekandet av känsliga produkter. Parlamentet hänvisar till möjligheten att utvecklingsländerna själva anger specialprodukter. Parlamentet välkomnar i det sammanhanget en förteckning över ett antal gemensamma specifika indikatorer.
8. Europaparlamentet välkomnar överenskommelsen om att avskaffa exportsubventionerna för bomull till 2006 och bestämmelserna om tull- och kvotfritt tillträde för de minst utvecklade länderna. Parlamentet beklagar dock bristen på framsteg när det gäller nationella subventioner.
9. Europaparlamentet beklagar frånvaron av framsteg när det gäller inrättandet av ett register för vin och sprit och utsträckandet av skyddet för ursprungs-beteckningar till andra produkter. Parlamentet påminner om att dessa delar är av grundläggande betydelse för en balanserad utgång av förhandlingarna.
10. Europaparlamentet efterlyser ambitiösa resultat i Nama-förhandlingarna (som rör industrivaror) som garanterar nya verkliga möjligheter till marknadstillträde, även i syd-sydhandeln, och kraftiga sänkningar av de satser som tillämpas. Parlamentet uppmanar avancerade utvecklingsländer att ta sin del av ansvaret samtidigt som det menar att resultatet bör spegla den princip om mindre än fullständig ömsesidighet som man har kommit överens om.
11. Europaparlamentet välkomnar överenskommelsen om att använda en schweizisk metod för minskning av tullavgifter. Parlamentet betonar dock att den harmoniserande effekten av en sådan metod inte bör minskas genom fastställande av flera koefficienter. Parlamentet förespråkar sektoriella initiativ inom sektorer där EU har exportintressen.

12. Parlamentet konstaterar att det är av strategisk betydelse att alla handelspartner även avvecklar sina orättvisa icke-tariffära handelshinder.
13. Europaparlamentet beklagar bristen på framsteg på tjänsteområdet och efterlyser en intensifiering av förhandlingarna med tillbörlig hänsyn till svaga och sårbara ekonomiers intressen. Parlamentet beklagar det faktum att slutdeklarationen inte fastställer några kvantitativa mål för framläggandet av reviderade erbjudanden. Parlamentet uppger att hälsa, utbildning och audiovisuella tjänster bör undantas från liberalisering.
14. Europaparlamentet uppger att ett framgångsrikt slutförande av förhandlingarna måste innebära resultat angående åtagandet om konkreta utvecklingsvinster på alla förhandlingsområden, vilket särskilt ligger i de minst utvecklade ländernas intresse, och att det måste bidra till att millennieutvecklingsmålen uppfylls.
15. Europaparlamentet välkomnar överenskommelsen om att ge de minst utvecklade länderna tull- och kvotfritt tillträde till marknaden. Parlamentet beklagar dock att man håller möjligheten öppen att behålla begränsningar när det gäller produkter som är mycket viktiga för de minst utvecklade länderna och att en sådan inställning fortfarande är möjlig för de avancerade utvecklingsländerna. Europaparlamentet uppmanar samtliga industriländer och utvecklingsländer att följa modellen i EU:s ”allt-utom-vapen”-initiativ.
16. Europaparlamentet anser att samtidigt som särskild och differentierad behandling måste utgöra en integrerad del av WTO:s överenskommelser så kommer ytterligare framsteg i öppnandet av syd-sydmarknaderna och ett åtagande för starkare multilaterala regler visa sig gynna den ekonomiska utvecklingen och integreringen av utvecklingsländer i den globala ekonomin.
17. Europaparlamentet betonar vikten av lämpligt tekniskt bistånd för att hjälpa utvecklingsländer att klara nya skyldigheter, anpassa sig till reformer och effektivt tillämpa WTO:s bestämmelser. Parlamentet betonar även behovet av att uppmuntra svaga och sårbara ekonomier att integrera handel i sin nationella politik för utveckling och strategier för att minska fattigdomen. Parlamentet stöder utsträckandet av programmet ”Bistånd för handel” till utvecklingsländer som syftar till att stärka deras marknadsförmåga och exportkapacitet, diversifiera deras produktionsbas och ersätta tullinkomster med andra skatteinkomster.
18. Europaparlamentet välkomnar de framsteg som åstadkommit så här långt i förhandlingarna om underlättande av handel. Parlamentet efterlyser ett inrättande av multilaterala åtaganden för ökad rättslig säkerhet samt förenkling och modernisering av handelsförfarandena. Parlamentet framhåller den särskilda betydelsen av riktat tekniskt bistånd inom detta område.
19. Europaparlamentet betonar betydelsen av att främja allmänhetens stöd och politiskt stöd för WTO:s multilaterala handelssystem. Parlamentet betonar att det behövs bättre information till allmänheten och mera rådgörande med det civila samhället. Parlamentet betonar i detta sammanhang det viktiga bidrag som den parlamentariska dimensionen kan bidra med som ett sätt att stärka demokratiskt ansvarstagande och öppenhet gentemot medborgarna.

20. Europaparlamentet uttalar sin vilja att bidra positivt till förhandlingsprocessen genom de olika kontakter som ledamöterna har med sina kolleger i länder som EU delar gemensamma intressen med.
21. Europaparlamentet påminner om vikten av att Europaparlamentet får fullständig information och rådfrågas av kommissionen om EU:s strategi efter Hongkongkonferensen och fortskridandet i förhandlingarna.
22. Europaparlamentet ger talmannen i uppdrag att vidarebefordra denna resolution till rådet och kommissionen och till medlemsstaternas, kandidatländernas och ansökarländernas parlamentet, WTO:s generaldirektör och interparlamentariska unionens ordförande.

MOTIVERING

Ηράκλειτος [έφη] "το αντίζουον συμφέρον και εκ των διαφερόντων καλλίστην αρμονίαν και πάντα κατ' έριν γίνεσθαι"

Aριστοτέλης, Ηθικά Νικομάχεια, Θ2.1155 β 5

Herakleitos [sade] att "det särsträvade går samman och av de motsatta uppstår den skönaste harmoni och allt uppstår genom strid"

Aristoteles, Den nikomachiska etiken, bok 8I

1. Ministerkonferensen i Hong Kong: begränsade förväntningar – blygsamma resultat

Syftet med detta initiativbetänkande är att göra en utvärdering av Doharundan efter WTO:s sjätte ministerkonferens i Hongkong (13–18 december 2005).

Den nuvarande rundan med multilaterala handelsförhandlingar har pågått sedan november 2001 och eftersom den gemensamma ambitionen är att slutföra denna runda före slutet av 2006 har den nu gått in i sitt slutskede.

De tidigare förhandlingsskedena – från Doha till Hongkong via Cancún och Genève – har påvisat stora skillnader i förväntningar, utgångspunkter och strategier från huvudaktörernas sida och visat på svårigheterna med att försöka nå ett ambitiöst och balanserat resultat som täcker alla förhandlingsområden. Det har medfört att framstegen ofta visat sig vara svåruppnådda, att många hålltider har missats och att förhandlingarna inte har kommit så långt som man hade hoppats och förväntat sig.

På grund av det totala misslyckandet vid den femte ministerkonferensen i Cancún i september 2003 och den skissartade prägeln på de ramar som antogs av WTO:s allmänna råd i augusti 2004 var det ursprungliga målet med Hongkongkonferensen att befästa det senare och åstadkomma ett genombrott genom att fastställa regler på ett antal viktiga förhandlingsområden som jordbruk, tillträde till marknaderna för industrivaror och tjänster och en överenskommelse om viktiga utvecklingspaket och samtidigt främja framsteg i andra delar av förhandlingarna. På grund av att man kört fast i den viktiga frågan om tillträde till jordbruksmarknaden och bristande flexibilitet från de viktigaste aktörernas sida var man dock till slut tvungen att sänka ambitionsnivån för detta möte och det stod till och med innan ministerkonferensen startade klart att endast blygsamma resultat skulle kunna åstadkommas.

Parlamentets övervakning av Hongkongförhandlingarna – Europaparlamentet företrädde i Hongkong av en delegation av ledamöter av Europaparlamentet – ledde till att en gemensam deklaration antogs av interparlamentariska unionen och Europaparlamentet den 15 december 2005. Även om detta bidrag otvetydigt var positivt så är det nuvarande arrangemanget dock otillräckligt i kvalitativa termer och innebär inte ett riktigt forum som åstadkommer demokratiskt ansvarstagande och öppenhet inom ramen för WTO. Europaparlamentets delegation fick hjälp av den information som tillhandahölls av kommissionen och det brittiska ordförandeskapet rörande EU:s förhandlingsstrategi och de allmänna framsteg som uppnåddes i förhandlingarna före och under Hongkongkonferensen.

I det nuvarande betänkandet kommenteras de begränsade resultat som uppnåddes i Hongkong. I betänkandet pekas även på det stora arbete som återstår att göra. Det innehåller även ett budskap om stöd till EU:s förhandlare och tanken är att rikta uppmärksamheten på kommande faser i förhandlingarna.

2. Konferensens resultat per område

Detta avsnitt baseras på ministerdeklarationen med särskild referens till EU:s ståndpunkter i förhandlingarna.

2.1 Jordbruk

Frågan om jordbruksprodukter pekades ut av ett antal utvecklingsländer och industriländer som avgörande för förhandlingarna i sin helhet vilket gjorde att särskilt EU och Förenta staterna hamnade på defensiven. Det blev därför nödvändigt att bryta detta dödläge om man skulle kunna göra några framsteg i förhandlingarna på andra områden. Hongkongkonferensen innebar ett viktigt bidrag när det gäller vissa aspekter av detta område vilket anges nedan.

- Ett avtal nåddes om att slutgiltigt avskaffa alla former av exportsubventioner fram till 2013, det år då villkoren för EU:s nuvarande gemensamma jordbrukspolitik skall upphöra. Men för att säkerställa att samma åtgärder vidtas parallellt avseende exportbidrag och övriga former av exportsubventioner, som t.ex. exportkrediter, statliga exportföretag och livsmedelsstöd kommer denna tidpunkt att bekräftas först när man är klar med bestämmelserna och villkoren för dessa stödformer. Andra frågor, exempelvis de kraftiga nedskärningar som skall göras för 2013, återstår också att lösa.
- När det gäller nationella stöd kom man överens om att fastställa tre band för minskningar och större jämnstora nedskärningar av de högre stödnivåerna (högre band). Det förefaller även att finnas viss samsyn när det gäller vilka nedskärningar som bör göras i stödmätningens instrumentet Final Bound Total Aggregate Measure of Support (AMS), den övergripande minskningen av handelsnedvridande nationella stöd och *lågstanivåer*. Man kom även överens om att göra en översyn av stödformer som inte snedvrider handeln (Green Box).
- I den svåra frågan om marknadstillträde, dvs. minskning av jordbrukstillträden, har inga stora framsteg gjorts. Det verkar finnas en samsyn om att anta fyra band vid utformandet av sänkningar av tullavgifterna, men inte om avgränsningarna för dessa band, hur stora minskningarna bör vara och andra frågor som urval och särskild behandling av känsliga produkter, hur den särskilda skyddsmekanismen skall fungera, osv.
- Man gjorde en hänvisning till det fortsatta arbetet när det gäller ursprungsbeteckningar (upprättande av ett register för vin och sprit och utsträckande av ursprungsskyddet till andra produkter), men inga framsteg har gjorts i denna för EU så viktiga fråga.
- I den särskilda fråga som bomull utgör kom man överens om att exportsubventionerna skall begränsas av industriländerna under 2006 och att dessa länder skall ge tullavgifts- och kvotfritt tillträde till bomullsmarknaden till de minst utvecklade länderna från början av tillämpningsperioden. Dock gjordes inga framsteg i den viktiga frågan om nationellt stöd.

2.2 Marknadstillträde för andra produkter än jordbruksprodukter (NAMA)

De begränsade framstegen i jordbruksförhandlingarna bidrog till att i viss mån tillfredsställa EU:s och övriga industriländers krav på acceptans för kraftiga sänkningar av tullavgifter och ledde till antagande av den schweiziska modellen för avskaffande eller sänkning av tullavgifter. Man var även överens om särskild behandling av utvecklingsländer, inklusive arrangemang med särskilda regler för dem när det gäller sänkningar av tullavgifter.

Acceptansen av den schweiziska modellen är särskilt betydelsefull, men svåra beslut måste uppnås före den 30 april 2006 angående storleken på sänkningarna av tullavgifter (genom antagande av koefficienter) och inrättande av grundsatser för påbörjandet av sådana sänkningar. Deklarationen uppmuntrar även medlemmarna att lägga fram förslag där man behandlar frågan om icke-tariffära handelshinder (så kallade NTB).

2.3 Tjänster

I frågan om tjänster gjordes helt enkelt en hänvisning till de framsteg som gjorts från upprättande av GATS-avtalet till avtalet från augusti 2004. Ett uttalande antogs även av medlemmarna angående intensifieringen av de berörda förhandlingarna i enlighet med bilaga C till deklARATIONEN från ministerkonferensen i Hongkong. Konferensen misslyckades med att åstadkomma några större resultat i fråga om ytterligare liberalisering av internationell handel med tjänster, vilket betyder att det nu krävs extraordinära framsteg, både på flernationsnivå och bilateral nivå om man skall lyckas uppnå målen från Doharundan. För EU:s del är framsteg inom denna sektor av avgörande betydelse för ekonomins och sysselsättningens utveckling i Europa.

2.4 Handel och utveckling

När det gäller stöd till utvecklingsländer och en smidig integrering av dessa i den globala ekonomin fattades ett antal beslut, exempelvis:

- Avskaffande till 2002 eller senast när tillämpningsperioden inleds, av tullbegränsningar och kvantitativa begränsningar för export från de minst utvecklade länderna. Denna eftergift kommer dock endast att ges av industriländer och utvecklingsländer som ”förklarar att de är i stånd att göra detta” och begränsningar kan behållas för upp till tre procent av tullavgifterna. I deklARATIONEN från ministerkonferensen hänvisar man även till åtgärder för att underlätta transaktioner och förenkla ursprungsbestämmelser, öka tekniskt stöd, främja inrättandet av organ, osv.
- En mera aktiv inblandning från WTO:s sida i ansträngningar från internationella organisationer och enskilda länder för att genomföra ”Bistånd för handel”-programmet och göra det möjligt för de minst utvecklade länderna att stärka sin produktions- och exportkapacitet och nödvändig handelsrelaterad infrastruktur.
- Återupprättande och ytterligare förstärkning av WTO:s strategi för tillhandahållande av tekniskt bistånd och utbildningsprogram till utvecklingsländer.

2.5 Övrigt

När det gäller övriga frågor (t.ex. WTO:s bestämmelser, handelsrelaterade aspekter av immaterialrätt (så kallade TRIPS), miljö, underlättande av handel, genomförande av befintliga avtal, små ekonomier, handel och överföring av teknik, e-handel, samarbete med andra internationella organisationer, etc.) tillförde Hongkongkonferensen i grunden ingenting nytt, utan bekräftade enbart åter *det man uppnått* och uppmanade samtliga deltagande medlemmar att fortsätta och snabba på förhandlingarna.

3. Övergripande bedömning

Betraktat som helhet kan resultatet av Hongkongkonferensen mot bakgrund av omständigheterna ses som positivt, även om de faktiska resultaten var magra när man betänker att det saknades nytänkande genombrott i många viktiga frågor. Man kom överens om ett paket med utvecklingsåtgärder och, vilket var ännu viktigare, medlemmarna upprepade sitt åtagande att slutföra rundan före slutet av 2006 och fastställde ett antal hålldatum för att nå detta mål.

EU gjorde åter en viktig insats för att åstadkomma detta positiva resultat genom att acceptera ett villkorat åtagande med 2013 som slutdatum för avskaffande av exportsubventioner. Det är dock oklart om EU fått något i utbyte mot denna eftergift, i något kapitel som omfattas av jordbruksförhandlingarna eller på andra viktiga områden.

Viktiga avancerade utvecklingsländer fortsätter att avvisa EU:s förslag om tillträde till jordbruksmarknaderna trots de stora uppoffringar detta förslag för med sig för våra landsbygdssamhällen, och de har än så länge vägrat att göra några meningsfulla eftergifter när det gäller industrivaror och tjänster. Denna inställning är så mycket mera oroande när man betänker att det är dessa länder som har de högsta skyddsmurarna och sitter med nyckeln till de fattigare ländernas utveckling genom främjande av syd-sydhandeln.

Även om dessa farhågor rörande utvecklingsfrågorna bör och kommer att fortsätta att ligga i centrum av förhandlingarna så bör de inte blandas samman med det ensidiga främjandet av stora jordbruksexportörers intressen eller tillåtas tjäna som täckmantel för protektionism.

EU har under olika faser av förhandlingarna utövat ledarskap genom att anta åtgärder som gynnar de fattigaste medlemmarna, som åtgärder för att ge dessa länder tillgång till mediciner, tull- och kvotfritt tillträde till marknaden för de minst utvecklade länderna och bomull. Även om andra medlemmar också har accepterat åtaganden i dessa frågor före och under ministerkonferensen i Hongkong så har dessa åtaganden inte varit så långtgående (tullfria kvoter, bomull) eller på samma avancerade genomförandenivå (tillgång till mediciner) som i EU:s fall.

Tillsammans med andra industriländer har EU lagt fram tanken på en ”gratisrunda” till förmån för de fattigaste medlemmarna vilka som ett resultat av dessa initiativ kommer att erhålla mycket, t.ex. i form av ökat bistånd för handel, och förväntas ge lite.

Ytterligare ensidiga eftergifter från EU:s sida på jordbruksområdet skulle i detta skede klart riskera genomförandet av reformen av vår gemensamma jordbrukspolitik och vara till liten eller ingen nytta alls för de länder som utvecklingsagendan utformats för.

Det är därför hög tid att förhandlarnas uppmärksamhet börjar riktas mot andra viktiga områden i förhandlingarna, t.ex. industrivaror, tjänster, men också underlättande av handel och frågor rörande regelverken för att fastställa modeller och regler som verkligen kan göra skillnad i den internationella handeln.

Detta ligger i EU:s intresse eftersom man med deltagandet i Doharundan bör fortsätta arbeta för Lissabonstrategins mål om ökad tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft. Det borde också vara ett intresse för de många utvecklingsländer som har verkliga eller potentiella komparativa fördelar i industri- eller tjänstesektorn och för vilka en ensidig jordbruksrunda skulle innebära många förlorade möjligheter.

4. Efter Hongkong

Hongkongkonferensen visade att vägen till ett framgångsrikt slutförande av den nuvarande rundan fortfarande ligger öppen. Men att vägen är skakig och snart kan bli till en återvändsgränd.

Den politiska viljan tycks finnas, men ståndpunkterna skiljer sig fortfarande kraftigt åt och den hittills nästan ensidiga fokuseringen på förhandlingarna om jordbruket har inte gett utrymme för områdeöverskridande eftergifter, vilket är så viktigt på ett sådant här långt framskridet stadium.

Om sedan de mycket strama tidsfrister som fastställdes i Hongkong håller återstår att se.

När WTO-medlemmarna nu går in i de sista och svåraste faserna av förhandlingarna vore det antagligen nyttigt att sätta hela denna process i ett övergripande perspektiv.

Alla sidor bör vara medvetna om att det inte finns något hållbart alternativ till det multilaterala handelssystemet när det gäller att åstadkomma ekonomisk integrering och utveckling, effektiv hantering av ökat ömsesidigt ekonomiskt beroende och fredlig och rättvis lösning av tvister. Ett lyckat slutförande av Doharundan skulle stärka och vidga den internationella handeln och utvecklingen och göra det internationella handelssystemet rättvisare och effektivare vilket skulle gynna alla medlemsländer. Dessutom skulle den tjäna som ett hinder mot spridning av protektionism. I en tid då efterfrågan på internationella organ och hantering av världspolitiken är större än utbudet skulle en lyckad Doharunda kunna tjäna som en viktig stimulans till internationellt samarbete och integrering i stort.

Samtidigt som det finns visst utrymme i WTO för hänsyn till utvecklingen i de fattiga länderna i syd, miljöskydd och socialt ansvarstagande, så bör man hålla i minnet att WTO inte enbart är ett utvecklingsorgan och i ännu mindre grad en miljöorganisation eller socialpolitisk sammanslutning. Det är i själva verket en specialiserad organisation med särskilda referensramar som rör internationell handel. Genom att överlasta WTO:s dagordning med frågor som ligger utanför gränsen för 'handelsrelaterade frågor' och överbetona dem i Dohadeklarationen har man försvårat förhandlingarna. Dessa svårigheter tenderar att förvärras genom bristande demokrati i WTO:s förbindelser med det civila samhället och otillräckliga ansträngningar när det gäller kommunikation och information.

Dessutom visar den riktning som förhandlingarna har tagit så här långt och WTO:s alltmera brokiga sammansättning att åtgärder för att reglera de av medlemmarnas ekonomiskpolitiska områden som har en handelspolitisk dimension stöter på motstånd, orsakar förhandlingarna att

gå i stå och innebär upprepade avbrott i kommunikationen.

Under förhandlingarna inför Hongkongkonferensen och på själva konferensen har EU fortsatt att tala för en helhetsvision av Doharundan och försökt att på samma gång främja en liberalisering av världshandeln med varor och tjänster och stärka multilaterala handelsregler samtidigt som man uppmuntrar och stöder utvecklingsarbetet i världens fattigaste länder. Tack vare de outtröttliga ansträngningar som gjorts av kommissionens grupp med kompetenta förhandlare, enigheten bland EU:s medlemsstater och Europaparlamentets stöd har EU kunnat lägga fram viktiga, trovärdiga och konstruktiva förslag om alla ämnen som täcks av Hongkongförhandlingarna. EU kommer att fortsätta sitt arbete under de kommande månaderna och kommer att bli ännu mera aktivt inblandat i ansträngningarna för att se till att rundan kan slutföras på ett framgångsrikt sätt.

EU:s utgångspunkt och referensramar i förhandlingarna utgörs av *regelverket* för EU:s inre marknad. Projiceringen av EU:s styresmodell – som betecknas av normativa befogenheter – på den större modell som gäller för världshandeln strider mot det mindre reglerande och mindre bindande WTO-systemet. Ju mer stabilt och omfattande WTO-systemet blir desto större övergripande likheter och beröringspunkter och desto närmare EU:s modell för externa åtgärder kommer det multilaterala handelssystemet.